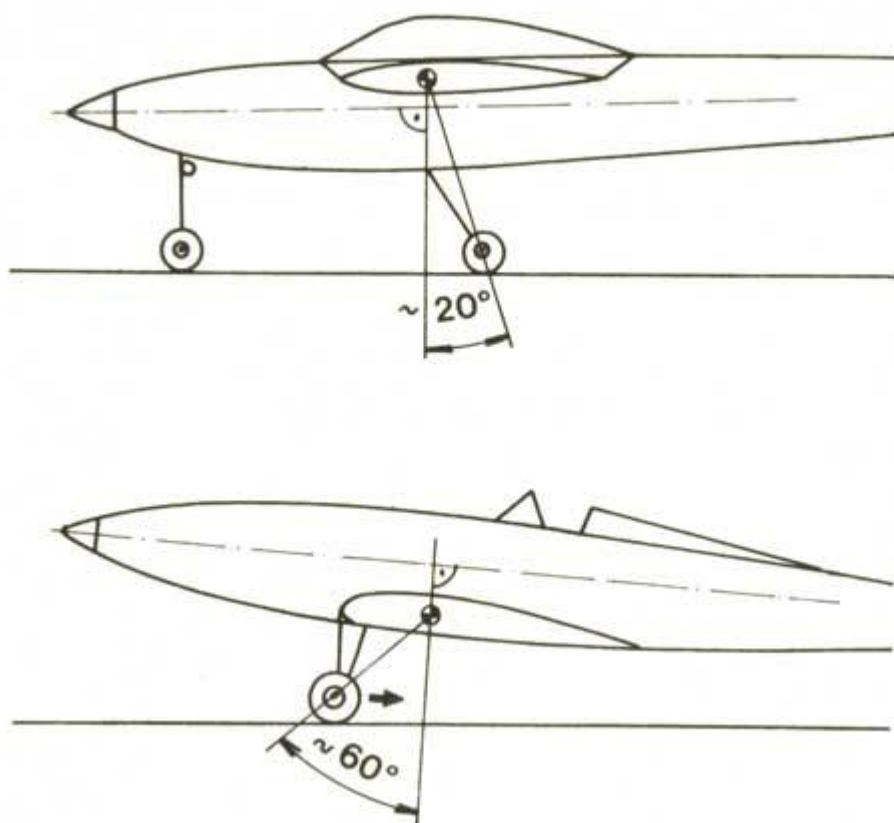

Jak na podvozky

V krátkosti jen několik úvah a obecných zásad o podvozcích. U motorových modelů se používají v převážné většině tříkolové podvozky, které jsou při provozu (zejména na nekvalitním povrchu dráhy) mnohem bezpečnější, protože přední podvozkové kolo zabraňuje po nárazu hlavních kol podvozku sklopení nosu modelu s motorem a tím poškození vrtule. Rovněž starty a přistání jsou s tříkolovým podvozkem poněkud snazší hlavně pro začátečníky, ale zkušený RC pilot si poradí i s dvoukolým podvozkem, který zejména při přistání požaduje nižší přistávací rychlost a citlivou ruku při ovládání výškovky.

Poloha podvozku vzhledem k těžišti modelu hraje důležitou roli a modeláři nerespektující tuto skutečnost jsou pak překvapení „neposlušností“ modelu při startu nebo nezvládnutelnými odskoky při přistání.

Na obrázku je schematicky uvedena doporučená poloha tříkolového a dvoukolového podvozku vzhledem k těžišti modelu, která je zejména u dvoukolového podvozku velmi důležitá stejně jako konstrukční uspořádání, znemožňující pružení podvozku ve směru šipky. Důvod je zřejmý: posunutím podvozku dozadu (např. při nárazu na překážku) se zmenší úhel uvedený na obrázku a následkem setrvačných sil následuje pak snadné překllopení modelu na nos nebo dokonce na záda. Proto je výhodnější použít jako hlavní nosník dvoukolového podvozku

výřez z duralového plechu místo obvyklé jednoduché struny. U hlavních kol tříkolového podvozku naopak propružení směrem vzad nevádí a dokonce se s ním počítá, protože pomáhá držet příďové kolo na dráze.

Jak zjistit, zda poloha podvozku je správná? U tříkolového podvozku je to poměrně jednoduché. Model sestavíme, natankujeme a stlačíme směrovku směrem dolů. Při správné poloze hlavního podvozku by měl model zůstat stát sklopený dozadu na pomocné ochranné ostruže. Pokud tomu tak není a model se stále vrací do normální polohy (tj. na všechna 3 kola), musíme hlavní podvozek posunout poněkud dopředu. Naopak, pokud již při lehkém tlaku shora na směrovku se model ochotně sklopí dozadu, musí hlavní podvozek o 1 až 2 cm dozadu. Příliš dozadu posunutý hlavní podvozek způsobuje prudké, nepřírozené (slangově „utržené“) starty vznikající tím, že výškovka nemůže při startu zdvihnout příď trupu, pilot podvědomě stále přitahuje a pak najednou při rychlosti vyšší než potřebné se konečně výškovce podaří „zabrat“, křídlo zvětší úhel náběhu a vznikne

najednou při vysoké rychlosti tolik vztlaku, že spolu s působením stále natažené výškovky model „vystřelí“ vzhůru jako raketa.

U dvoukolového podvozku nelze jinak, než polohu prakticky vyzkoušet v provozu. Jsou-li kola příliš vzadu, tedy příliš blízko těžiště, může se model při prudkém přidání otáček motoru při startu překlomit na nos. (Proto je vždy vhodné při rozjíždění dvoukolého modelu držet výškovku několik metrů mírně přitaženou a teprve pak uvolnit.). Pokud jsou kola naopak příliš vpředu, zdvihá se při rozjíždění ocas modelu poměrně pozdě a u modelů s neřízeným ostruhovým kolem jsou někdy problémy s udržením směru při rozjíždění.

podle MODELA - Letecké modely 1